

КРИТЕРІЇ ПОБУДОВИ МОРФОЛОГІЧНОЇ МАТРИЦІ У ПРОЦЕСІ ПОШУКУ ІННОВАЦІЙНИХ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ РІШЕНЬ

У статті викладено результати аналізу методів художнього проектування костюма на предмет відповідності вимогам сучасної індустрії моди. Показано, що тенденції фешн-ринку каталізують протиріччя між художньо-естетичними і утилітарними вимогами до сучасного одягу. На основі результатів аналізу обрано алгоритм прийняття дизайнерських рішень, що дозволяє шляхом модернізації встановити оптимальний баланс між суперечливими критеріями. У ролі потенційно перспективного алгоритму розглянуто тандем морфологічного аналізу-синтезу, модернізація якого спрямована на оптимізацію вибору комбінацій елементів творчого джерела з елементами-носіями тенденцій моди. Обґрунтовано логіку формування матриці морфологічного аналізу, надано рекомендації прийняття рішень відбору перспективних комбінацій. Показано, що застосування запропонованого алгоритму у складі узагальненої методики художнього проектування костюма сприяє знаходженню інноваційних дизайнерських рішень і підвищенню ефективності фешн-проектів.

Ключові слова: суперечливість критеріїв, морфологічна матриця, елементи-носії тенденцій моди, правила комбінування.

В статье изложены результаты анализа методов художественного проектирования костюма на предмет соответствия требованиям современной индустрии моды. Показано, что тенденции фешн-рынка катализируют противоречие между художественно-эстетическими и утилитарными требованиями к современной одежде. На основе результатов анализа выбран алгоритм принятия дизайнерских решений, который позволяет путем модернизации установить оптимальный баланс между противоречивыми критериями. В роли потенциально перспективного алгоритма рассмотрен тандем морфологического анализа-синтеза, модернизация которого направлена на оптимизацию выбора комбинаций элементов творческого источника с элементами-носителями тенденций моды. Обоснована логика формирования матрицы морфологического анализа, приведены рекомендации принятия решений по отбору перспективных комбинаций. Показано, что применение предложенного алгоритма в составе обобщенной методики художественного проектирования костюма содействует нахождению инновационных дизайнерских решений и повышению эффективности фешн-проектов.

Ключевые слова: противоречивость критериев, морфологическая матрица, элементы-носители тенденций моды, правила комбинирования.

The article is devoted the problem of improve the efficiency of generalized method of modern clothes fashion design, which is based on a synthesis of the creative source elements with carrier elements of fashion trends.

The structure, content and stages of the algorithm of the generalized method of modern clothes design were characterized. Variants of the matrix structure organization and the rules of selection promising combinations «a source element – an element of modern suit prototype», which are the basis of creative synthesis of design solutions, were described. It is shown that the application of this algorithm in the composition of a generalized method can improve fashion project.

Key words: antagonism of criteria, morphological matrix, elements-carriers of fashion trends, rules of combining.

Тенденції індивідуалізації у дизайні сучасного одягу в умовах індустрії моди породжують протиріччя між художньо-естетичними та утилітарно-економічними критеріями. Однак в умовах розвитку методики художнього проектування та автоматизації процесів створення одягу появляються можливості подолання цих протиріч. Задовольнити вимоги гармонізації костюма з особливостями образу та пріоритетними аксіологічними орієнтирами особистості, що раніше було під силу лише знаменитим кутюр'є, нині можуть дизайнери «нової генерації», які володіють компетенціями, що потрібні для ефективного використання інноваційних технологій. При цьому виникають питання: як втілити у колекціях сучасного одягу вимоги індивідуальних потреб особистості, не виходячи за рамки бюджету, що продиктований тиском ринкової конкуренції? Як зберегти переваги індустріального виробництва з переходом на усе більше деталізовану адаптацію до інтересів вузьких цільових груп у процесі персоналізації дизайнерських рішень сучасного костюма?

Шляхи подолання протиріччя між художньо-естетичними вимогами і економічністю, функціональністю, технологічністю дизайнерських рішень доцільно шукати серед сучасних інноваційних методів теорії художнього проектування костюма, які володіють найбільшим потенціалом у сенсі балансування між індивідуалізацією та технологічністю створення одягу. Тому аналіз сучасних методів проектування одягу з метою вибору гнучких алгоритмів розробки дизайнерських рішень, які найбільш перспективні до модернізації стосовно сучасним вимогам індустрії моди, становить актуальну проблему теорії художнього проектування костюма.

Традиційно костюм є предметом і об'єктом досліджень в мистецтвознавстві та культурології. Аналізу проблем художнього проектування костюма присвячені роботи багатьох авторів [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29]. У публікаціях, які ґрунтуються на мистецтвознавчому підході, авторами досліджується динаміка удосконалення прийомів використання творчих першоджерел, аналізується розвиток алгоритмів створення композиційного і стилістичного рішення костюма, характеризуються принципи візуального сприйняття та використання їх у методиці імпресивного проектування. Активний інтерес дослідників викликають методи створення структури костюма, методи формоутворення.

Культурологічний підхід до аналізу костюма використовується авторами для дослідження феномену моди у взаємозв'язку з формуванням проектної культури

створення костюма, для вивчення питань соціальної та інформаційно-комунікативної ролей костюма у сучасному суспільстві.

Науковим дослідженням проблем теорії та практики художнього проектування костюма присвячені роботи Т. О. Бердник [4; 5], І. А. Гардабхадзе [1; 2; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 31; 32], Є. В. Ільїчевої [19], Т. В. Козлової, Л. Б. Ритвинської, Р. А. Степучева [17; 18; 19; 20], М. А. Коробцевої [21], О. И. Косенко [22], И. А. Кузнецової [23], Ф. М. Пармона [25], Г. І. Петушкової [26; 27], О. С. Самоненко [28], З. Тканко, О. Коровицького [29], Н. В. Чупріної [30].

У роботі О. С. Самоненко, що присвячена розробці асоціативно-образного методу проектування костюма, пророблено масштабний мистецтвознавчий і культурологічний аналіз матеріалів щодо теорії костюма [28]. Автором проаналізовано підходи дослідження моди і костюма за матеріалами робіт І. А. Андрєєвої, І. Богардуса, В. Ю. Борева, А. Б. Гофмана, С. М. Данієля, А. Ю. Демшиної, Ю. Кавамури, М. С. Кагана, Л. В. Петрова, Б. Ф. Поршнєва, Л. Свендсена, М. И. Топалова, М. Фуко, З. Б. Элькіної, Г. Эрнера, праці з історії костюма Р. П. Андрєєвої, П. Г. Богатирьова, О. Б. Вайнштейна, С. М. Ваньковича, А. А. Васильєва, Г. Н. Габрієля, Л. М. Горбачової, П. П. Гнедича, Ш. Зелінга, Н. М. Калашникової, Е. В. Кирєєвої, Р. М. Кірсанової, Ф. Ф. Комиссаржевського, М. Н. Мерцалової, М. В. Яковлевої, проаналізовано підходи до розуміння психологічної сутності костюма за матеріалами робіт М. И. Килошенко, В. М. Липської. За основу для вивчення суті інформативності образного рішення костюма взято роботи Р. Барта, Ж. Бодрийяра, Ж. Деррида, Э. Кассирера, Ю. М. Лотмана, Ф. де Соссюра.

Висновком із цього аналізу стало твердження про недостатній рівень вивченості механізмів творчого пошуку дизайнерських рішень сучасного одягу.

Однак ні у дослідженні Самоненко, ні в інших проаналізованих публікаціях не охарактеризовано підходи художнього проектування сучасного одягу, які володіють найбільшим потенціалом балансування критеріїв індивідуалізації та технологічності створення одягу, відсутні пропозиції модернізації методики проектування з метою оптимізації балансу художньо-естетичних і утилітарно-економічних вимог.

Проблемою, що актуалізувала дане дослідження, є потреба у подоланні протиріччя між художньо-естетичними та утилітарно-економічними вимогами до створення костюма, які пред'являє ринку сучасна індустрія моди.

Метою цього дослідження є аналіз сучасних методів проектування одягу на предмет визначення гнучких алгоритмів розробки дизайнерських рішень, які найбільш перспективні до модернізації відповідно сучасним вимогам індустрії моди. За результатами аналізу передбачається надання рекомендацій щодо модернізації певного алгоритму згідно з вимогами сучасних тенденцій фешн-ринку.

Прагнення виконати вимоги, які ідентичні для широкого спектра завдань проектування, приводять до того, що різні підходи до пошуку дизайнерських рішень костюма, які було проаналізовано у цьому дослідженні, мають багато спільного. В основі усіх напрямів лежить зародження замислу, генерація ідеї, її візуалізація шляхом перетворення у віртуальний образ і матеріалізація образу на носії – двовимірному ескізі або тривимірній моделі. Відмінність методів полягає у підходах до стимулювання

креативної генерації ідей, у прийомах перетворення асоціацій в образ та у візуалізації образів.

Для досягнення успіху колекції велике значення має процедура вибору дизайнерських рішень, тому її доцільно покласти в основу формування підходу до аналізу методів проектування та вибору перспективного алгоритму для модернізації. Ця процедура розподілена за стадіями створення одягу. Узагальнена методика художнього проектування костюма характеризується складом послідовних стадій: передпроектне дослідження вимог ринку індустрії моди та очікувань цільових груп користувачів; генерація авторської проектної ідеї; пошук, аналіз, класифікація та типізація елементів творчих першоджерел та тенденцій моди; творчий синтез характерних рис першоджерел та елементів-носіїв тенденцій моди; візуалізація дизайнерських рішень у двомірних ескізах та матеріалізація у тривимірних моделях; презентація, оцінка та просування моделей одягу на ринок індустрії моди.

На стадії передпроектного дослідження процес прийняття рішення використовується для визначення цільової групи користувачів. На стадії зародження замислу колекції сучасного одягу прийняття рішень вимагає процес фільтрації та доопрацювання результатів генерації образних ідей. На стадії класифікації та типізації елементів першоджерел та елементів-носіїв тенденцій моди прийняття рішень необхідно для формування комплексу ознак класифікації та побудові типізованих зразків елементів кожної групи класифікації. На стадії творчого синтезу необхідно скомбінувати характерні елементи першоджерел та елементи-носії тенденцій моди та вирішити, які комбінації доцільно використати для синтезу дизайнерських рішень. На стадії візуалізації задуму колекції прийняття рішень вимагає техніка перетворення ідеї у віртуальний образ. На стадії матеріалізації образу на носії конструктивні, конфекційні та технологічні рішення приймаються у ході створення моделі у матеріалі. На стадії презентації моделей в ескізах, стендах або на подіумі прийняття рішення необхідно у процесі побудови плану-сценарію презентації. На стадії оцінки моделей одягу процедура прийняття рішень буде потрібна для вибору критеріїв та вагомих коефіцієнтів індикаторів оцінки. На стадії просування моделей на ринок індустрії моди прийняття рішень є ключовим аспектом формування маркетингової стратегії.

Аналіз методів теорії художнього проектування костюма свідчить про нерівномірний рівень досвіду та теоретико-методологічного забезпечення прийняття рішень на різних стадіях проекту. Стадії передпроектного дослідження, візуалізації дизайнерських рішень, презентації, оцінки та просування моделей одягу на ринок мають достатню теоретико-методологічну платформу та підтримуються вагомим досвідом прийняття рішень, частково запозиченим із суміжних спеціалізацій.

Найменш вивченими є стадії генерації авторської проектної ідеї, класифікації та типізації елементів творчих першоджерел і тенденцій моди, а також стадія творчого синтезу характерних рис першоджерел та елементів-носіїв тенденцій моди. Це збігається з висновками аналізу, що сформульовано у роботі [28]: «Технології» творческого процесса, необходимые для создания концептуально-образного решения, до сих пор остаются мало разработанными. Непонимание сложности структуры и основных функций концептуально-образного решения современного костюма

вимушує дизайнера користуватися єдиним доступним творчим інструментом – інтуїцією». Як результат, для створення образного рішення костюма автор обґрунтовує необхідність розробки та використання комплексного інтуїтивного-аналітичного підходу.

Однак інтуїтивно-аналітичний підхід або асоціативно-образний метод, що запропоновані автором, є всього лише одним кроком у напрямку вдосконалення сучасної теорії проектування костюма у сенсі усунення вищезазначеного протиріччя. Вивчення та аналіз особливостей асоціативно-образного методу, який запропоновано в [28], засвідчили відсутність у ньому конкретних рекомендацій, спрямованих на управління балансом художньо-естетичних і утилітарних вимог, що робить цей метод неперспективним щодо модернізації відповідно вимогам сучасного фешн-ринку.

Незважаючи на різний характер проблем дизайну і різний підхід до їх рішення, існує загальна методологія, що допомагає позбутися хаосу суперечливих вимог, сформулювати та класифікувати проблеми, підібрати найбільш підходящі спроби вирішення проблем, вчасно прийняти рішення та уникнути стресових ситуацій [30, с. 117]. Структура узагальненого алгоритму використання характерних рис першоджерела у дизайнерських рішеннях сучасного костюма може бути представлена на основі системного підходу трьома основними етапами, до яких додається експериментальний етап з декількома підзадачами у кожному [9].

На першому етапі системного підходу формується планування проекту, визначається методологія дослідження характерних рис першоджерел, уточнюється алгоритм побудови дизайнерського рішення і формулюється підхід до експериментальної оцінки результатів проектування. Цей етап має загальнометодологічний характер.

Другий етап – етап аналізу і класифікації, в ході якого досліджуються матеріали та виконується класифікація творчого джерела і тенденцій моди. Далі будуються типізовані елементи першоджерела та одягу за тенденціями моди провідних країн світу. Знайдені узагальнені (типізовані) елементи виконують роль вихідних елементів для творчого синтезу.

На третьому етапі відбувається творчий синтез узагальнених елементів першоджерел та елементів-носіїв тенденцій моди. Отримані синтезовані елементи мають риси творчого першоджерела та відповідають напрямкам моди, що дозволяє успішно використати їх у нових дизайнерських рішеннях сучасної колекції.

Завершальним є експериментальний етап. Він складається з експериментальної перевірки результатів фешн-проекту шляхом демонстрації моделей і комплексної оцінки ефективності знайдених рішень.

Пошук інноваційних дизайнерських рішень сучасного одягу з використанням елементів першоджерел може бути ефективно реалізований із використанням тандему «морфологічний аналіз – творчий синтез» комбінацій типізованих елементів першоджерел і сучасного костюма.

Результати морфологічного аналізу можуть бути представлені в матричній формі. Морфологічна матриця – символічна форма опису рішень, яка дає уявлення про всі можливі комбінування типізованих елементів, які належать до класів першоджерела та елементів сучасного одягу. Відповідальний етап морфологічного аналізу – оцінка та

відбір варіантів комбінацій елементів-прототипів, що впливають зі структури морфологічної матриці. Варіанти комбінацій елементів порівнюються за певними критеріями, у склад яких входять індикатори художньо-естетичних та утилітарно-економічних параметрів. На основі порівняння показників із заданими значеннями з них відбираються комбінації, поєднання яких володіють найбільшим потенціалом створення інноваційних дизайнерських рішень. Таким чином реалізується оптимальний баланс між суперечливими критеріями та одночасно створюються інноваційні рішення.

Наступним етапом є творчий синтез із обраних комбінацій нового дизайнерського рішення. Ця частина процесу важко формалізується, оскільки передбачається, що таким шляхом можна побудувати безліч нових об'єктів, деякі з яких будуть мати характеристики, що перевершують вихідні об'єкти прототипу та творчого першоджерела.

Розглянемо двовимірний випадок аналізу, коли шукається поєднання двох параметрів. Морфологічна матриця допомагає врахувати всі комбінації. Процес відбору комбінацій може бути представлений у формі рекомендацій щодо прийняття рішень, які залежать від особливостей і пріоритетів завдання на проектування, досвіду, інтуїції або можливостей передбачення результатів автором. Для формування та застосування рекомендацій з вибору перспективних комбінацій елементи морфологічної матриці повинні бути упорядковані за певними правилами.

Опишемо рекомендації прийняття рішень із вибору найбільш перспективних сполучень.

Правило впорядкування та відбору комбінацій елементів морфологічної матриці за максимальною подобою. Це правило застосовується у випадку, коли вихідні елементи мають однакову природу, тобто творчим першоджерелом є костюм. Кожна із груп елементів, що визначає найменування стовпців і рядків матриці, повинна бути впорядкована за зменшенням (збільшенням) найбільш характерної з інформативних ознак. Тоді на діагоналі матриці буде відображено поєднання елементів, що мають схожі властивості.

Часто класифікація ідентичних за призначенням вихідних об'єктів проводиться за однаковою кількістю ідентичних параметрів, у результаті чого створюється квадратна матриця. Поєднання, що лежать на діагоналі квадратної морфологічної матриці, будуть складатися з однойменних елементів. Відмінність їх тільки в тому, що вони належать до різних об'єктів морфологічного аналізу.

У випадку пошуку рішення елемента подібного функціонального призначення пріоритетним критерієм вибору є функціональна подібність елементів, з яких проектується новий елемент. Це самий найочевидніший набір комбінацій для синтезу, і в сенсі функціональної подібності елементів найпростіший для сприйняття. Результати синтезу однойменних елементів найбільш передбачувані, необхідно лише вдало визначити характерні риси елемента першоджерела, риси-носії сучасних тенденцій моди, та спробувати об'єднати їх у новому елементі, що має аналогічне функціональне призначення і подібне найменування. У новому дизайнерському рішенні повинна витримуватися гармонія ліній, форм, композиційна цілісність, колірна гармонія, доцільність і раціональність конструкції. Додатково ставиться завдання перенесення в певний елемент художньої виразності першоджерела і збереження ознак тенденцій моди. У досягненні цих вимог і полягає мистецтво творчого синтезу.

Правило відбору комбінацій елементів за максимальною функціональною взаємодоповнюваністю початкових елементів синтезу. Елементи з максимальною функціональною взаємодоповнюваністю можуть бути як елементами одного функціонального призначення, так і різного типу. У цьому випадку функціональні та композиційні відмінності стають потенційно перспективними, тому що підвищують кількість поліпшених властивостей об'єкта, що проектується.

Евристичне правило відбору комбінацій елементів.

Із практики застосування морфологічного аналізу відомо, що найбільш рідкісні, несумісні поєднання початкових елементів у більшості випадків не знаходять практичного застосування. Але саме серед них потрібно шукати «перлини», тобто дизайнерські рішення, які у ході проектування одягу призводять до несподівано високих результатів. Тому до комбінацій, вибраних згідно з пріоритетами перерахованих вище правил, необхідно додати сполучення, які в результаті аналізу навели автора на думку про доцільність їх використання. Бажано сформулювати причини, завдяки яким ця комбінація здатна підвищити вихідні якості або додати нові властивості об'єктові синтезу.

Висновки. У цій статті надано результати аналізу сучасних методів художнього проектування костюма. Недостатній рівень вивченості механізмів творчого пошуку дизайнерських рішень сучасного одягу та відсутність механізмів подолання протиріч між художньо-естетичними та утилітарними вимогами актуалізували проблему оптимального балансування індикаторів суперечливих критеріїв у рамках узагальненої методики проектування.

У дослідженні запропоновано рекомендації до модернізації алгоритму пошуку інноваційних дизайнерських рішень моделей сучасного одягу, що заснований на синтезі характерних елементів творчого першоджерела з елементами-носіями тенденцій моди. Обґрунтовано логіку формування критеріїв побудови морфологічної матриці, що лежить у основі морфологічного аналізу вихідних прототипів.

Сформульовано правила вибору перспективних комбінацій «елемент першоджерела – елемент-прототип сучасного костюма». Показано, що застосування даного алгоритму у складі узагальненої методики сприятиме підвищенню ефективності процесу проектування моделей сучасного одягу.

Подальший розвиток методики морфологічного аналізу-синтезу полягає в удосконаленні методів пошуку ознак класифікації першоджерел і характеристик елементів-носіїв тенденцій моди.

Література:

- 1. Гардабхадзе І. А. Актуальні проблеми теорії і практики художнього проектування сучасного одягу / І. А. Гардабхадзе // Вісник ХДАДМ. – № 13, 2012. – С. 18–24.*
- 2. Гардабхадзе І. А. Стратегія актуалізації дизайнерського творчествa в умовах конвергенції спеціалізацій / І. А. Гардабхадзе // Збірник наукових праць «Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка». – № 27–28 (2014). – Луганськ : ЛГАКИ, 2014. – С. 28–34.*
- 3. Андросова Э. М. Основы художественного проектирования костюма : учеб. пособ. / Э. М. Андросова. – Челябинск : Челяб. гос. ун-т, 2005. – 176 с.*
- 4. Бердник Т. О. Архитектоника костюма. Социокультурная динамика : дис. ... канд. философ. наук :*

**КРИТЕРІЇ ПОБУДОВИ МОРФОЛОГІЧНОЇ МАТРИЦІ
У ПРОЦЕСІ ПОШУКУ ІННОВАЦІЙНИХ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ РІШЕНЬ**

24.00.01 / Т. О. Бердник. – Ростов-н/Д., 2004. – 147 с. 5. Бердник Т. О. Дизайн костюма / Т. О. Бердник, Т. П. Неклюдова. – Ростов н/Д. : Феникс, 2000. – 448 с. 6. Бескоровайна Г. П. Научные основы проектирования гармоничной и композиционно-целостной одежды : дис. ... д-ра техн. наук : 05.19.04 / Г. П. Бескоровайна. – Москва, 2004. – 416 с. 7. Гардабхадзе И. А. Исследование в методике анализа моделей аналогов при проектировании модной базовой формы системы «коллекция» / И. А. Гардабхадзе // Вісник КНУТД. – 2006. – № 4. – С. 99–105. 8. Гардабхадзе И. А. Повышение эффективности процессов создания современной одежды на основе принципов проектного управления / И. А. Гардабхадзе // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2011. – № 10. – С. 13–15. 9. Гардабхадзе И. А. Аналіз факторів підвищення ефективності процесів створення сучасного одягу / И. А. Гардабхадзе // Вісник КНУТД. – 2009. – № 6. – С. 119–123. 10. Гардабхадзе И. А. Комплексна оцінка ефективності процесу проектування одягу на основі багатокомпонентної моделі / И. А. Гардабхадзе // Вісник КНУКІМ. Серія «Мистецтвознавство». – Київ, 2009. – Вип. 20. – С. 33–43. 11. Гардабхадзе И. А. Особливості проектного управління процесами створення сучасного одягу / И. А. Гардабхадзе // Вісник ХДАДМ. – Харків, 2011. – Вип. 7. – С. 39–48. 12. Гардабхадзе И. А. Особливості системного підходу до проектування сучасного одягу на основі поетапного управління ефективністю процесів розробки / И. А. Гардабхадзе // Вісник КНУКІМ. Серія «Мистецтвознавство». – Київ, 2010. – Вип. 22. – С. 25–42. 13. Гурдіна В. В. Сучасні методи проектування в дизайне одягу та їх особливості / В. В. Гурдіна // Вісник ХДАДМ. – 2009. – № 4. – С. 39–44. 14. Гусейнов Г. М. Композиция костюма: Учебник для ВУЗов / Г. М. Гусейнов, В. В. Ермиловна, Д. Ю. Ермиловна. – Москва : «Академия», 2004. – 432 с. 15. Коблякова Е. Б. Основы проектирования рациональных размеров и формы одежды / Е. Б. Коблякова. – Москва : Легкая и пищевая пром., 1984. – 208с. 16. Козлова Т. В. Основы теории проектирования костюма : учеб. для вузов по спец. «Худож. оформ. и моделирование изделий текстил. и лег. пром-сти» / Т. В. Козлова, Р. А. Степучев, Г. И. Петушкова и др. ; под ред. Т. В. Козловой. – Москва : Легпромбытиздат, 1988. – 350 с. 17. Козлова Т. В. Основы художественного проектирования изделий из кожи : учеб. для вузов по спец. «Худож. оформ. и моделирование изделий текстил. и лег. пром-сти» / Т. В. Козлова. – Москва : Легпромбытиздат, 1987. – 232 с. 18. Козлова Т. В. Стиль в костюме XX века : учеб. пособ. для ВУЗов / Т. В. Козлова, Е. В. Ильичева. – Москва: МГТУ им. А. Н. Косыгина, 2003. – 160 с. 19. Козлова Т. В. Художественное проектирование костюма / Т. В. Козлова. – Москва : Легкая и пищевая промышленность, 1982. – 144 с. 20. Коробцева М. А. Проектирование одежды. Импрессивный подход / М. А. Коробцева. – Москва : «Гном и Д», 2001. – 160 с. 21. Косенко О. И. Анализ научных подходов к эволюции формы костюма [Электронный ресурс] / О. И. Косенко. – Режим доступа: <http://www.isr-ua.com/ru/node/1249>. – Дата доступа 10.02.2012. – Загл. с экрана. 22. Кузнецова И. А. Импрессивный подход на примере дизайна одежды [Электронный ресурс] / И. А. Кузнецова, Е. В. Бессарабова, С. Л. Тарнавская // Наукові нотатки. – 2008. – Вип. 22, т. 2. – С. 176–184. – http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nn/2002_2009/naunot15.htm. 23. Основы теории проектирования костюма : учеб. для вузов / под ред. Т. В. Козловой. – Москва : Легпромбытиздат, 1988. – 352 с. 24. Пармон Ф. М. Композиция костюма. Одежда, обувь, аксессуары / Ф. М. Пармон. – Москва : Легпромбытиздат, 1997. – 318 с. 25. Петушкова Г. И. Проектирование костюма : учеб. для высш. учеб. заведений / Галина Ивановна Петушкова. – М. : Изд. центр «Академия», 2004. – 416 с. 26. Петушкова Г. И. Трансформативное формообразование в дизайне костюма / Г. И. Петушкова. – Москва : МГУДТ, 2010. – 201 с. 27. Самоненко О. С. Ассоциативно-образный метод проектирования

**КРИТЕРІЇ ПОБУДОВИ МОРФОЛОГІЧНОЇ МАТРИЦІ
У ПРОЦЕСІ ПОШУКУ ІННОВАЦІЙНИХ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ РІШЕНЬ**

костюма : автореферат дис. ... кандидата искусствоведения : 17.00.06 – техническая эстетика и дизайн / О. С. Самоненко. – Санкт-Петербург : Санкт-Петербургский государственный университет сервиса и экономики, 2012. – 23 с. **28.** Тканко З. Моделювання костюма в Україні ХХ століття : навч. посіб. для студ. навч. закл. мистецтва і легкої пром-сті, художників, мистецтвознавців / З. Тканко, О. Коровицький. – Львів : «Брати Сиротинські і К», 2000. – 96 с. **29.** Чупріна Н. В. Розробка художньо-технологічних принципів проектування колекції сучасного жіночого костюма на основі українського народного одягу : автореф. дис. на соиск. ученой степ. канд. техн. наук : 05.19.04 / Н. В. Чупріна. – Київ : КНУТД, 2001. – 15 с. **30.** Гардабхадзе І. А. Дизайн-проекування. Сучасний одяг: науковий підхід до вирішення проблем дизайну : навч. посіб. / І. А. Гардабхадзе. – Київ : Видавництво «Издательский дом Виниченко», 2013. – 276 с.